

Doprinos europskih politika, fondova i programa razvoju hrvatske drvne industrije

Leško, Sara

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Forestry and Wood Technology / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet šumarstva i drvne tehnologije**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:108:580741>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-22**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Forestry and Wood Technology](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ŠUMARSTVA I DRVNE TEHNOLOGIJE
DRVNOTEHNOLOŠKI ODSJEK
ZAVOD ZA ORGANIZACIJU PROIZVODNJE

TRGOVINA DRVOM I DRVNIM PROIZVODIMA

SARA LEŠKO

**DOPRINOS EUROPSKIH POLITIKA, FONDOVA
I PROGRAMA RAZVOJU HRVATSKE DRVNE
INDUSTRIJE**

ZAVRŠNI RAD

Zagreb, 2024.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ŠUMARSTVA I DRVNE TEHNOLOGIJE
DRVNOTEHNOLOŠKI ODSJEK
ZAVOD ZA ORGANIZACIJU PROIZVODNJE

**DOPRINOS EUROPSKIH POLITIKA, FONDOVA
I PROGRAMA RAZVOJU HRVATSKE DRVNE
INDUSTRIJE**

ZAVRŠNI RAD

Predmet: Doprinos europskih politika, fondova i programa razvoju hrvatske drvene industrije

Studij: Preddiplomski studij Drvna tehnologija

Mentor: izv. prof. dr. sc. Andreja Pirc Barčić

Student: Sara Leško, 0068237191

Akademska godina: 2023./2024.

Zagreb, 2024.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

OB FŠDT 05 07

Revizija: 2

Datum: 29.04.2021.

„Izjavljujem da je moj završni rad izvorni rezultat mojega rada te da se u izradi istoga nisam koristila drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni“.

U Zagrebu, 12.6.2024. godine

vlastoručni potpis

Sara Leško

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Naslov:	Doprinos europskih politika, fondova i programa razvoju hrvatske drvene industrije
Autor:	Sara Leško
JMBAG:	0068237191
Mjesto izradbe:	Fakultet šumarstva i drvene tehnologije Sveučilišta u Zagrebu
Vrsta objave:	Završni rad
Mentor:	Izv.prof.dr.sc. Andreja Pirc Barčić
Izradu rada pomogao:	-
Godina objave:	2024.
Obujam:	Broj stranica: 42 Broj grafova: 1 Broj tablica: 4 Broj slika: 11
Ključne riječi:	Republika Hrvatska, drvena industrija, Europska unija, razvoj, fondovi
Sažetak:	<p>Europska politika svojim radom želi pridonijeti društveno-gospodarskom razvoju Europske unije, jačanjem načela održivog razvoja, stvaranjem prilika i uvjeta koji će svim članicama Europske unije omogućavati jačanje konkurentnosti i realizaciju vlastitih razvojnih potencijala. Shodno tome, Europska unija je Republici Hrvatskoj otvorila pristup europskim strukturnim i investicijskim fondovima te financijskim sredstvima koji omogućuju rast i razvoj hrvatskog gospodarstva, odnosno hrvatske drvene industrije. Cilj završnog rada je analizirati europske politike, sredstva, fondove i programe, istražiti prilike i mogućnosti koje se mogu iskoristiti u svrhu unaprijeđenja, jačanja i ostvarivanja poslovnih ciljeva hrvatskih drvnoindustrijskih tvrtki.</p>

BASIC DOCUMENTATION CARD

Title:	Contribution of European policies, funds and programs to the Croatian wood industry development
Author:	Sara Leško
JMBAG:	0068237191
Thesis performed at:	Faculty of Forestry and Wood Science, University of Zagreb
Publication Type:	Undergraduate thesis
Supervisor:	izv. prof. dr. sc. Andreja Pirc Barčič
Preparation Assistant:	-
Publication year:	2024.
Volume:	Number of pages: 42 Number of graphs: 1 Number of tables: 4 Number of images: 11
Key words:	Republic of Croatia, wood industry, European Union, development, funds
Abstract:	<p>European policy aims to contribute to the socio-economic development of the European Union by strengthening the principles of sustainable development, creating opportunities and conditions that will enable all member states of the European Union to enhance their competitiveness and realize their development potential. Accordingly, the European Union has opened access to European structural and investment funds and financial resources for the Republic of Croatia, enabling the growth and development of the Croatian economy, specifically the Croatian wood industry. The aim of this thesis is to analyze European policies, funds, and programs, and to explore opportunities and possibilities that can be utilized to improve, strengthen, and achieve the business goals of Croatian wood industry companies.</p>

SADRŽAJ

SADRŽAJ	VI
1. UVOD	7
2. EUROPSKA UNIJA I HRVATSKA	8
2.1. <i>Općenito o Europskoj Uniji na globalnoj razini</i>	8
2.2. <i>Hrvatska u Europskoj Uniji</i>	10
3. FINANCIJSKI OKVIRI – FONDOVI I PROGRAMI FINANCIRANJA U EUROPSKOJ UNIJI	14
4. DRVNA INDUSTRIJA U SVIJETU I EUROPSKOJ UNIJI	17
5. HRVATSKA DRVNA INDUSTRIJA	25
6. POLITIKE I FONDOVI EUROPSKE UNIJE – MOGUĆNOSTI ZA RAZVOJ DRVNE INDUSTRIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ	31
7. ZAKLJUČAK	38
8. LITERATURA	39

1. UVOD

Drvena industrija je jedna od najstarijih industrija na svijetu i ključna je za mnoge ekonomije država, posebno one s bogatim šumskim resursima. Drvenu industriju čine dvije industrijske djelatnosti - preradba drva i proizvodnja namještaja. Za njezin razvoj bitne karike su europska politika, fondovi i programi Europske unije koje igraju ključnu ulogu u razvoju gospodarstva država članica pružajući financijsku podršku, regulativne okvire i strateške smjernice koje pomažu u ostvarivanju gospodarskog rasta, inovacija i održivog razvoja. Pomoću europskih fondova, odnosno financijskih instrumenata, provodi se pojedina javna politika Europske unije u zemljama članicama. Navedene javne politike Europske unije, država članica i država kandidatkinja temelj su za određivanje ciljeva koji će se ostvariti financiranjem kroz europske fondove. Europski fondovi čine novac europskih građana te se on dodjeljuje raznim korisnicima za provedbu projekata koji pridonose postizanju ključnih javnih politika Europske unije sukladno određenim pravilnicima i procedurama. Primjenjuju se stroga pravila kako bi se osiguralo da se novac troši na transparentan i odgovoran način, stoga je upotreba sredstava pod stalnim nadzorom. Financijska sredstva se osiguravaju za niz projekata i programa koji između ostalog služe za jačanje gospodarstva pojedine zemlje.

Ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju otvorio je brojne mogućnosti za gospodarski, politički i društveni razvoj zemlje. Republika Hrvatska je stekla pravo na financiranje iz različitih fondova Europske unije, hrvatskim građanima je omogućena sloboda kretanja, poboljšanje poslovnog okruženja, znatna ulaganja u infrastrukturu i regionalni razvoj, veći broj mogućnosti i obrazovanja mladih, zaštita okoliša, su samo neke od glavnih koristi koje je dobila Republika Hrvatska ulaskom u Europsku uniju.

2. EUROPSKA UNIJA I HRVATSKA

2.1. Općenito o Europskoj uniji na globalnoj razini

Europska unija je međuvladina i nacionalna zajednica nastala 1951. godine između šest država (Belgija, Francuska, Italija, Njemačka, Luksemburg, Nizozemska) kao rezultat suradnje i integracije. Ona predstavlja novu strukturu koja ne pripada niti u jednu tradicionalnu pravnu kategoriju. Europska unija danas broji 28 država članica. Glavni ciljevi Europske unije su održavati mir uspostavljen među državama članicama, ujediniti europske države u praktičnoj suradnji, omogućiti siguran život europskim građanima promičući gospodarsku i društvenu solidarnost, očuvati europski identitet i raznolikost u globaliziranom svijetu te širiti vrijednosti koje su zajedničke Europljanima (Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Republike Hrvatske). Europska unija ima tri glavna tijela koja moraju blisko surađivati kako bi Europa što bolje funkcionirala, a to su: Europska komisija koja predlaže zakone te Europski parlament i Vijeće Europske unije koji raspravljaju o tim zakonima i odlučuju hoće li postati važeći u Europi. Ukoliko odluče da neki zakon postaje važeći u Europi, sve članice Europske unije dužne su osigurati da se u njima poštuje taj zakon. Također su važna i druga tijela poput Suda Europske unije koji brine o tome da se poštuju svi njezini zakoni i Revizorski sud koji provjerava troši li se novac u Europskoj uniji onako kako treba. Svrha Europske unije je višestruka i obuhvaća političke, ekonomske, socijalne i sigurnosne ciljeve kako bi poboljšala kvalitetu života svojih građana. Potiče izgradnju trajnog mira i stabilnosti te suradnju među državama članicama, zajedničke politike i institucije koje promiču dijalog i rješavanje sukoba, sprječavajući buduće sukobe u Europi. Bori se protiv organiziranog kriminala, terorizma i drugih sigurnosnih prijetnji radi očuvanja mira i sigurnosti. Omogućuje slobodan protok robe, usluga, kapitala i ljudi među državama članicama stvarajući jedinstveno tržište i ukinuvši carine. To povećava ekonomski rast, konkurentnost i inovacije. Smanjuje regionalne razlike kroz strukturne i investicijske fondove koji podržavaju gospodarski razvoj, infrastrukturu i socijalne projekte u manje razvijenim regijama te potiče visoke socijalne standarde, zaštitu radnika i borbu protiv socijalne isključenosti. Garantira prava i slobodu svih građana Europske unije, uključujući ljudska prava, slobodu govora, jednakost i pravdu. Potiče obnovljive izvore energije i smanjenje emisija stakleničkih plinova te zahtjeva visoke standarde za zaštitu okoliša, očuvanje prirodnih resursa i borbu protiv klimatskih promjena. Kroz razne programe financiranja omogućuje mobilnost studenata, nastavnika i mladih potičući znanstvena

istraživanja, tehnološki razvoj, obrazovnu i kulturnu razmjenu. Međutim, unatoč brojnim prednostima, Europska unija se susreće i s nekoliko nedostataka. Veliki broj institucija i procedura može usporiti donošenje odluka i predvodi visokim administrativnim troškovima i percepciji prekomjerne birokracije. Države članice prenose dio svog suvereniteta na institucije Europske unije što može izazvati nezadovoljstvo kod onih koji preferiraju nacionalnu samostalnost. Eurozona ima jedinstvenu monetarnu politiku, ali ne i fiskalnu politiku, što dovodi do značajne ekonomske razlike između bogatijih i siromašnijih regija u Europskoj uniji te do ekonomskih problema i kriza. Sloboda kretanja te starenje stanovništva zahtijeva prilagodbu socijalnog sustava, što može izazvati socijalne i ekonomske pritiske. Različite zemlje članice imaju različite interese i to otežava postizanje konsenzusa, dok nezadovoljstvo građana i političkih grupa politika Europske unije rezultira rastu populizma i euroskepticizma. Iako Europska unija ulaže u različite sektore, trenutno najveći fokus ulaganja je industrija zelenih tehnologija, obnovljiva energija, digitalna transformacija te istraživanje i razvoj (Europska unija).

2.2 Hrvatska u Europskoj uniji

Put Republike Hrvatske do Europske unije trajao je više od dvanaest godina, a započeo je 2001. godine potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Nastavio se podnošenjem Zahtjeva za članstvo 2003. godine, dobikom statusa kandidata 2004. godine te potpisivanjem Ugovora o pristupanju Europskoj uniji 2011. godine. U siječnju 2012. godine održan je drugi državni referendum na kojem je 66% građana prihvatilo hrvatsko članstvo u Europskoj Uniji nakon kojeg je Hrvatska 1. srpnja 2013, godine postala punopravna dvadeset i osma (28) članica Europske unije (Hrvatska 28. članica Europske unije 2014, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske). Želeći postati punopravnom članicom Europske unije, Hrvatska je morala ispuniti četiri kriterija:

- 1) „POLITIČKI: stabilnost institucija koje osiguravaju demokraciju, vladavinu prava, poštivanje ljudskih prava i prava manjina i prihvaćanje političkih ciljeva Unije“ (Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Republike Hrvatske).
- 2) „GOSPODARSKI: postojanje djelotvornog tržišnog gospodarstva te sposobnost tržišnih čimbenika da se nose s konkurentskim pritiscima i tržišnim zakonitostima unutar EU-a“ (Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Republike Hrvatske).
- 3) „PRAVNI: usvajanje cjelokupne pravne stečevine EU-a“ (Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Republike Hrvatske).
- 4) „ADMINISTRATIVNI: prilagodba odgovarajućih administrativnih struktura s ciljem osiguravanja uvjeta za postupnu i skladnu integraciju (kao što su jačanje administrativne sposobnosti, stvaranje učinkovitog sustava državne uprave s ciljem osiguravanja učinkovitog procesa usvajanja i provedbe pravne stečevine Europske unije)“ (Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Republike Hrvatske).

Prije ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, u razdoblju od 2007. do 2008. godine, Hrvatskoj je bilo raspoloživo nešto više od 150 milijuna eura godišnje kroz pretpristupni program IPA (*eng. Instrument for Pre-Accession Assistance*). Kroz IPA program financirali su se projekti usklađivanja nacionalnih zakona s pravnom stečevinom Europske unije, primjenom usklađenog zakonodavstva i pripreme za provođenje kohezijske i poljoprivredne politike Europske Unije. Ukupna alokacija u razdoblju od 2007. do 2013. godine

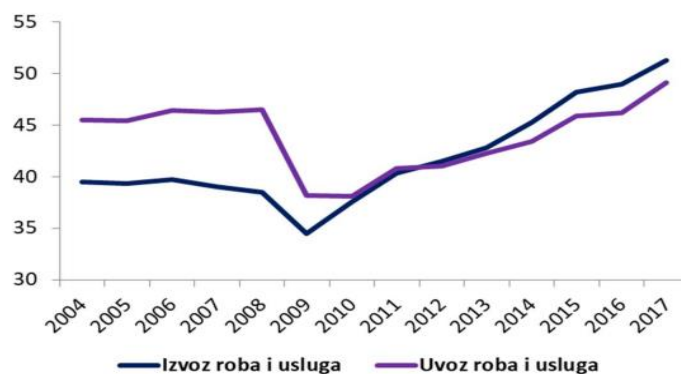
kroz četiri operativna programa iznosila je 1.012.433,333 eura od čega doprinos Europske unije iznosi 858.275,018 eura. Postavši punopravnim članom Europske unije, Hrvatska u drugoj polovici 2017. godine na raspolaganje dobiva oko 450 milijuna eura. Također, u financijskom razdoblju 2014.-2020. godine Hrvatskoj je na raspolaganju 10,676 milijardi eura iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova. Od tog iznosa za ciljeve kohezijske politike izdvaja se 8,397 milijardi eura, za poljoprivredu i ruralni razvoj 2,026 milijardi eura te 253 milijuna eura za razvoj gospodarstva (Tablica 1.) (Europski strukturni i investicijski fondovi).

ESI fond	Alokacija (Eur)
Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	4.700.499.588
Kohezijski fond	2.130.755.644
Europski socijalni fond (ESF)	1.621.046.414
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	2.026.222.500
Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)	252.643.138
Ukupno	10.731.167.284

Tablica 1. Raspodjela alokacije iz ESI fondova za Republiku Hrvatsku u razdoblju od 2014. do 2020. godine (Europski strukturni i investicijski fondovi)

Prema podacima Ministarstva financija, od 2013. godine do 22. veljače 2024. godine iz proračuna Europske unije u proračun Republike Hrvatske uplaćeno je 19,82 milijardi eura, dok je Republika Hrvatska u proračun Europske unije uplatila 5,47 milijardi eura. Iz priloženih informacija, hrvatski proračun je u dobiti 14,35 milijardi eura sa NPOO, odnosno 10,85 milijardi eura bez NPOO (Europski strukturni i investicijski fondovi).

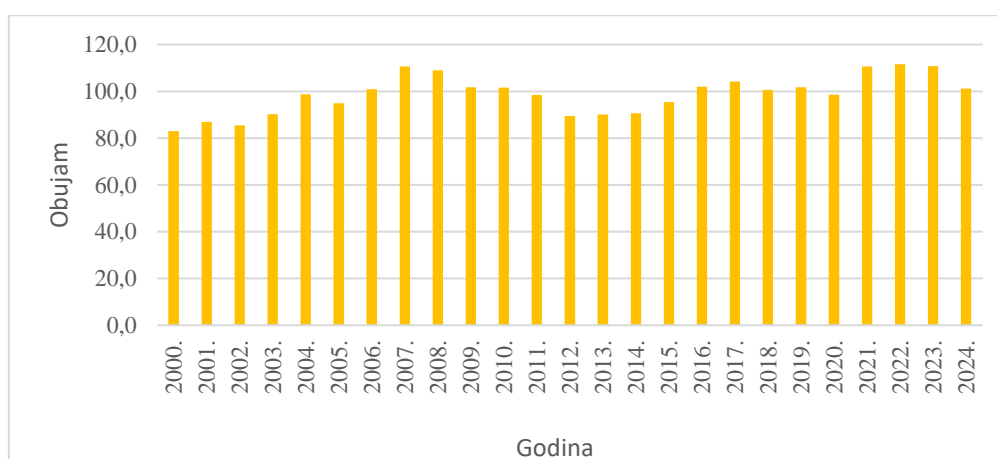
Ulaskom u Europsku uniju, Hrvatska je ekonomski profitirala pristupivši fondovima Europske unije što je omogućilo financiranje mnogih infrastrukturnih i razvojnih projekata, većeg pristupa tržištu i stranim investicijama. Trgovina je postala lakša i jeftinija unutar jedinstvenog tržišta Europske unije, što je potaknulo rast izvoza (Europski strukturni i investicijski fondovi).

Slika 1. Uvoz i izvoz roba i usluga prije i nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju (Brkljača, 2018.)

Slika prikazuje kako je prije ulaska Hrvatske u Europsku uniju uvoz i izvoz bio loš, pri čemu je izvoz znatno slabiji od uvoza. U razdoblju od 2011. do 2014. godine uvoz i izvoz su izjednačeni. Nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju vidljiv je rast uvoza i izvoza, pri čemu je izvoz veći od uvoza.

Osim što je ulazak Hrvatske u Europsku uniju utjecao na ekonomiju i trgovinu zemlje, povećanje stranih investicija te tehnološki napredak i inovacije doprinijeli su modernizaciji i rastu industrije.

Graf 1. Obujam industrijske proizvodnje Republike Hrvatske (Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)

Iz grafa se može vidjeti kako obujam industrijske proizvodnje varira ovisno o razdoblju. Prije ulaska u Europsku uniju, najviši je u razdoblju od 2007. do 2008. godine, dok je nakon ulaska u Europsku uniju najviši u razdoblju od 2021. do 2023. godine. Najniži obujam industrijske proizvodnje je u razdoblju kada je Hrvatska ulazila u Europsku uniju, odnosno razdoblje od 2012. do 2014. godine.

3. FINANCIJSKI OKVIRI – FONDOVI I PROGRAMI FINANCIRANJA U EUROPSKOJ UNIJI

Temeljem javne politike Europske unije, država članica i država kandidatkinja određuju ciljeve koji se financiraju kroz europske fondove. Europske javne politike donose se za razdoblje od sedam godina i nazivaju se financijskom perspektivom.

Kohezijska politika spada u najznačajniju javnu politiku Europske unije za koju je izdvojeno 378 milijuna eura. Glavna misija kohezijske politike je smanjiti gospodarske, socijalne i teritorijalne razlike između regija Europske unije te postepeno jačati globalnu konkurentnost europskog gospodarstva. Financira se iz pet fondova čiji je zajednički naziv Europski strukturni i investicijski fondovi (ESI fondovi), dok su europski fondovi za regionalni razvoj i europski socijalni fond poznati pod nazivom Strukturni fondovi. ESI fondovima upravlja središnje koordinacijsko tijelo Republike Hrvatske, odnosno Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Za korištenje ESI fondova ključan je strateški okvir, odnosno niz javnih politika koji sadrže ciljeve i smjernice za razvoj Europske unije i njezinih članica, ali i prioritete koji će se financirati zato što se novac usmjerava na postizanje ciljeva identificiranih unutar određenog strateškog okvira. Strateške okvire za razdoblje od 2014. do 2020. godine čine Kohezijska politika, Strategija Europa 2020. i pojedine sektorske javne politike (Europski strukturni i investicijski fondovi).

ESI fondovi se detaljnije opisuju i razrađuju mjere i aktivnosti za njihovu učinkovitiju provedbu i korištenje u dokumentima pod nazivom Operativni program. U Republici Hrvatskoj postoje četiri takva programa, dok se njihova provedba financira iz odgovarajućeg ESI fonda (Kohezijski fond, Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj, Europski fond za pomorstvo i ribarstvo).

Kohezijski fond je namijenjen državama članicama Europske unije čiji je bruto nacionalni dohodak po stanovniku manji od 90% prosjeka Europske unije. Iz fonda se financiraju transeuropske transportne mreže i paneuropski koridori, transportna i infrastruktura koja pridonosi okolišno održivom urbanom i javnom prometu kako bi se ispunili europski standardi zaštite okoliša i učinkovito korištenje energije i obnovljivih izvora energije. Fokus ovog fonda je na poboljšanje prometa i okoliša. Glavni korisnici su poslovni sektor kroz sudjelovanje u postupcima javne nabave za isporuku dobara i usluga i obavljanje radova i tijela javne vlasti (Europski strukturni i investicijski fondovi).

Europski fond za regionalni razvoj ulaže u proizvodne investicije s ciljem otvaranja novih radnih mjesta, infrastrukture i lokalnog razvoja te razvoja malog i srednjeg poduzetništva. Iz fonda se financiraju ulaganja koja pridonose stvaranju i očuvanju radnih mjesta kroz potpore za ulaganja u mala i srednja poduzeća, ulaganja u infrastrukturu pružajući osnovne usluge građanima na području energetike, okoliša, prometa i informacijskih i komunikacijskih tehnologija, ulaganja u socijalnu, zdravstvenu i obrazovnu infrastrukturu te razvoj potencijala podržavanjem lokalnog i regionalnog razvoja, istraživanja i inovacija. Glavni korisnici su škole, istraživački centri, lokalna i regionalna vlast, korporacije, mala i srednja poduzeća, sveučilišta i udruge. U korisnike, također spadaju i javna tijela, organizacije privatnog sektora, nevladine i volonterske organizacije (Europski strukturni i investicijski fondovi).

Europski socijalni fond potiče poduzetništvo i pomaže posloprimcima u pronalaženju boljih radnih mjesta. Fond financira ulaganje u ljudske resurse, podršku pri povratku nezaposlenih u aktivnu radnu snagu, prilagodbu gospodarskim promjenama, pristup tržištu rada, socijalnu uključenost te podršku radu služni za zapošljavanje. Ovaj fond omogućuje cjeloživotno učenje, profesionalno usmjeravanje, usavršavanje vještina, znanja, produktivniju organizaciju rada i obuku. Glavni korisnici su javna uprava, udruženja radnika i poslodavaca, nevladine organizacije, dobrotvorne ustanove i tvrtke (Europski strukturni i investicijski fondovi).

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj poboljšava upravljanje i kontrolu nad politikom ruralnog razvoja. Ulaže u uspostavu ekološke i teritorijalne ravnoteže, zaštitu klimatskih uvjeta te uvođenje inovacija u poljoprivredni sektor. Osim toga, potiče znanje i inovacije u poljoprivrednim, šumarskim i ruralnim područjima, jača konkurentnost svih vrsta poljoprivrede i povećava održivost gospodarstva, potiče organizaciju prehrambenog lanca, obnovu i očuvanje ekološke ovisnosti o poljoprivredi i šumarstvu, promiče socijalnu uključenost i smanjenje siromaštva i gospodarski razvoj ruralnih područja. Korisnici fonda su poljoprivredni, gospodarski subjekti i organizacije, udruge i sindikati, organizacije koje pružaju usluge kulturi zajednice, uključujući medije, udruge žena, poljoprivrednici, šumari i mladi (Europski strukturni i investicijski fondovi).

Europski fond za pomorstvo i ribarstvo osigurava sredstva ribarskoj industriji i priobalnim zajednicama kako bi se što lakše prilagodile promjenjivim uvjetima u sektoru i postigle gospodarsku i ekološku održivost. Cilj je osigurati održivo ribarstvo, akvakulturu i

razvoj ribolovnih područja, naknadu za dodatne troškove u najudaljenijim regijama te integrirati pomorsku politiku i popratne mjere. Glavni korisnici su gospodarski subjekti i udruge u državama članicama Europske unije (Europski strukturni i investicijski fondovi).

Financijska sredstva Europske unije koriste se za niz projekata i programa, a dostupna su u više oblika: bespovratna sredstva za čiju je prijavu potrebno izraditi projektu ideju, subvencije kojima upravljaju nacionalna ili regionalna tijela, zajmovi u koje spadaju i zajmovi država članica Europske unije i 3. zemalja, jamstva i vlasnički kapital kao financijska pomoć za potporu politika i programa Europske unije te nagrade prilikom pobjede na natjecanju. Sredstvima iz proračuna Europske unije može se upravljati izravno, neizravno i podijeljeno (Europska unija).

Kod izravnog upravljanja Europska komisija izravno upravlja financijama Europske unije i odgovorna je za sve korake u provedbi programa. Objavljuje poziv na podnošenje prijedloga, evaluira ih, potpisuje ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava, prati provedbe projekta, ocjenjuje rezultate te na kraju isplaćuje novčane potpore (Europska unija).

Kada je riječ o podijeljenom upravljanju, Europska komisija i nacionalna tijela zajednički upravljaju financiranjem, odnosno imaju zajedničku odgovornost za provedbu određenog programa te se na taj način provodi oko 70% programa Europske unije. Nacionalne, regionalne i lokalne uprave u zemljama Europske unije odlučuju o financiranju određenog projekta te je njihova zadaća svakodnevno upravljanje istima. Europska komisija zajedno s državama članicama provjerava uspješnost završenih projekata te jesu li sredstva potrošena na ispravan način (Europska unija).

Financiranje neizravnim upravljanjem sredstvima Europske unije djelomično ili potpuno provodi treća strana, odnosno partnerske organizacije ili druga tijela unutar ili izvan Europske unije. Financiranje se provodi u obliku subvencija koje se najviše izvršava za humanitarnu pomoć i međunarodni razvoj. Neizravno upravljanje zauzima 10% ukupnog proračuna Europske unije (Europska unija).

Sredstva Europske unije mogu dobiti i koristiti znanstvenici, poljoprivrednici i poljoprivredna poduzeća, mala i srednja poduzeća, mladi, javna tijela i nevladine neprofitne organizacije (Europska unija).

4. DRVNA INDUSTRIJA U SVIJETU I EUROPSKOJ UNIJI

Drvena industrija je grana industrije čije se djelatnosti dijele na prerada drva i proizvodnju namještaja.

Područje prerađivačke industrije koje obuhvaća skupine djelatnosti piljenje i blanjanje drva, proizvodnju furnira i ostalih ploča od drva, proizvodnju sastavljenog parketa, proizvodnju ostale građevne stolarije i elemenata, proizvodnju ambalaže od drva, proizvodnju ostalih proizvoda od drva te proizvoda od pluta, slame i pletarskih materijala (Struna).

Drvena industrija ima bogatu povijest koja se proteže od prapovijesti do modernog doba. Kroz stoljeća je evoluirala od primitivnih alata i oružja, građevina, brodova, pa sve do visoko sofisticirane industrije koja koristi napredne tehnologije i približava se održivoj praksi (Eurostat – statistic explained).

U Europskoj uniji drvena industrija obuhvaća niz djelatnosti kao što su drvoprerađivačka industrija, industrija namještaja, proizvodnja i prerada celuloze i papira te tiskarska industrija. U 2020. godini diljem Europske unije 393 000 tvrtki je poslovalo u nekoj od grana drvne industrije i zapošljavalo gotovo 2 milijuna ljudi. Shodno tome, predstavljali su jedno od pet proizvodnih poduzeća, odnosno 19%. potrebno je istaknuti kako drvena industrija ima relativno velik broj malih i srednjih poduzeća s iznimkom proizvodnje celuloze i papira koju karakterizira ekonomija razmjera (Eurostat – statistic explained).

	Broj poduzeća (1 000) 2020	Bruto dodana vrijednost (milijarde EUR) 2020	Broj zaposlenih (1 000) 2020
Ukupna industrija	2 063	1 881	29 401
Drvena industrija	393	136	3 093
Proizvodnja drva i proizvoda od drva	157	37	912
Proizvodnja celuloze, papira i proizvoda od papira	18	46	620
Tiskarska industrija i uslužne djelatnosti	98	22	555
Proizvodnja namještaja	120	31	920

**Tablica 2. Glavni ekonomski pokazatelji za drvenu industriju u Europskoj uniji u 2020. godini
(Eurostat – statistic explained)**

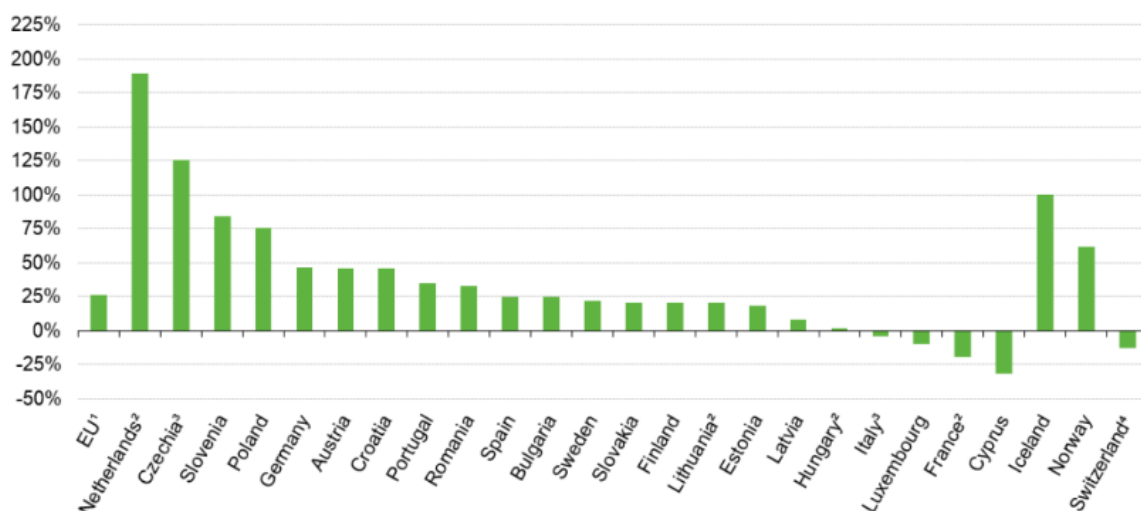
Ekonomski značaj i doprinos neke industrije mjeri se njenim udjelom bruto dodane vrijednosti (BDV) u gospodarstvu. Tablica 2. prikazuje kako je u 2020. godini BDV drvene industrije u Europskoj uniji iznosio 136 milijardi eura, odnosno 7,2% ukupne prerađivačke industrije. Za svaku od četiri djelatnosti drvene industrije prikazana je distribucija BDV-a. najveći BDV zabilježen je u proizvodnji celuloze, papira i proizvoda od papira (34% ili 46 milijardi eura). Što se tiče ostatka djelatnosti, tiskarska industrija i uslužne djelatnosti činile su 16% BDV-a drvene industrije dok su proizvodnja namještaja i proizvodnja proizvoda od drva činile između 23% i 27%. Diljem Europske unije, 2020. godine drvena industrija zapošljavala je 3,1 milijuna ljudi, odnosno 10,5% od ukupne proizvodnje. Najviše je zaposlenih bilo u proizvodnji proizvoda od drva i namještaja (900 000 osoba), dok je najmanje bilo u tiskarskoj industriji (550 000 osoba) (Eurostat – statistic explained).

Nakon privremenog pada u 2020. godini, proizvodnja oblog drva porasla je za 3,8 % u 2021. godini i stabilizirala se u 2022. godini (porast od 0,04%). U 2022. godini dosegnuto je procijenjenih 510 milijuna m^3 što je 26% više nego na početku tisućljeća. S izuzetkom, četiri države članice Europske unije u kojima podaci nisu dostupni i još četiri u kojima je smanjena proizvodnja, sve zemlje Europske unije bilježe porast proizvodnje drva u razdoblju 2000.-2022. godine. Najveći porast količine posječenog drva tijekom dva desetljeća dogodio se u Nizozemskoj (190%), Češkoj (126%), Sloveniji (85%), Poljskoj (76%). Njemačka je i dalje

najveći proizvođač u Europskoj uniji (79 milijuna m^3), a slijede ju Švedska i Finska (66-77 milijuna m^3) (Tablica 3. i slika 2.) (Eurostat – statistic explained).

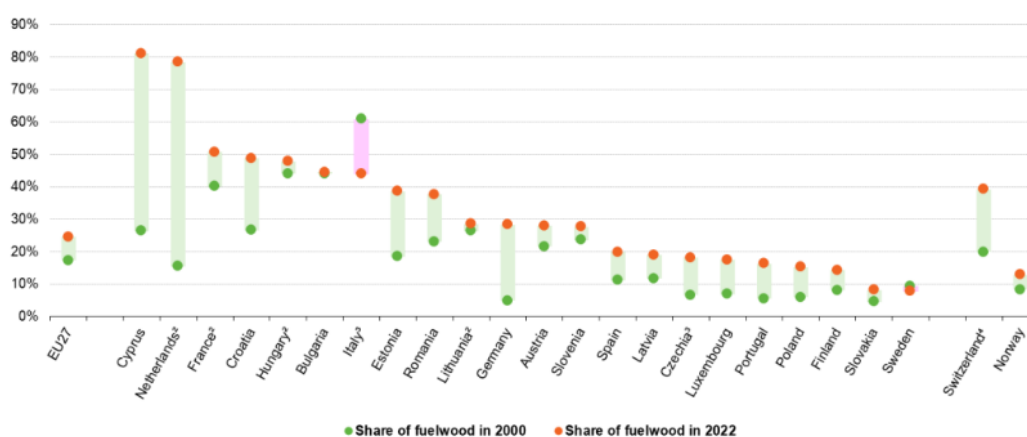
	Proizvodnja oblog drva		
	Ukupno	Ogrjevno drvo	Industrijsko oblo drvo
	1000 m3 bez kore		
EU	509 286	124 951	384 350
Austrija	19 358	5 424	13 934
Belgija	/	/	/
Bugarska	5 978	2 662	3 316
Hrvatska	5 343	2 604	2 739
Cipar	14	11	3
Češka	32 586	5 922	26 664
Danska	/	/	/
Estonija	10 541	4 066	6 474
Finska	65 637	9 386	56 251
Francuska	53 139	26 950	26 189
Njemačka	78 872	22 338	56 534
Grčka	/	/	/
Mađarska	5 985	2 860	3 125
Irska	/	/	/
Italija	8 923	3 921	5 002
Latvija	15 427	2 936	12 491
Litva	6 614	1 885	4 729
Luksemburg	233	41	193
Malta	/	/	/
Nizozemska	3 010	2 363	648
Poljska	45 693	6 958	38 735
Portugal	14 619	2 383	12 235
Rumunjska	17 476	6 574	10 903
Slovačka	7 435	609	6 827
Slovenija	4 157	1 150	3 007
Španjolska	17 921	3 555	14 366
Švedska	77 200	6 000	71 200
Island	4	1	3
Lihtenštajn	6	3	3
Norveška	13 222	1 705	11 517
Švicarska	4 945	1 805	3 006

Tablica 3. Proizvodnja oblog drva 2022. godine u Europskoj uniji (Eurostat – statistic explained)

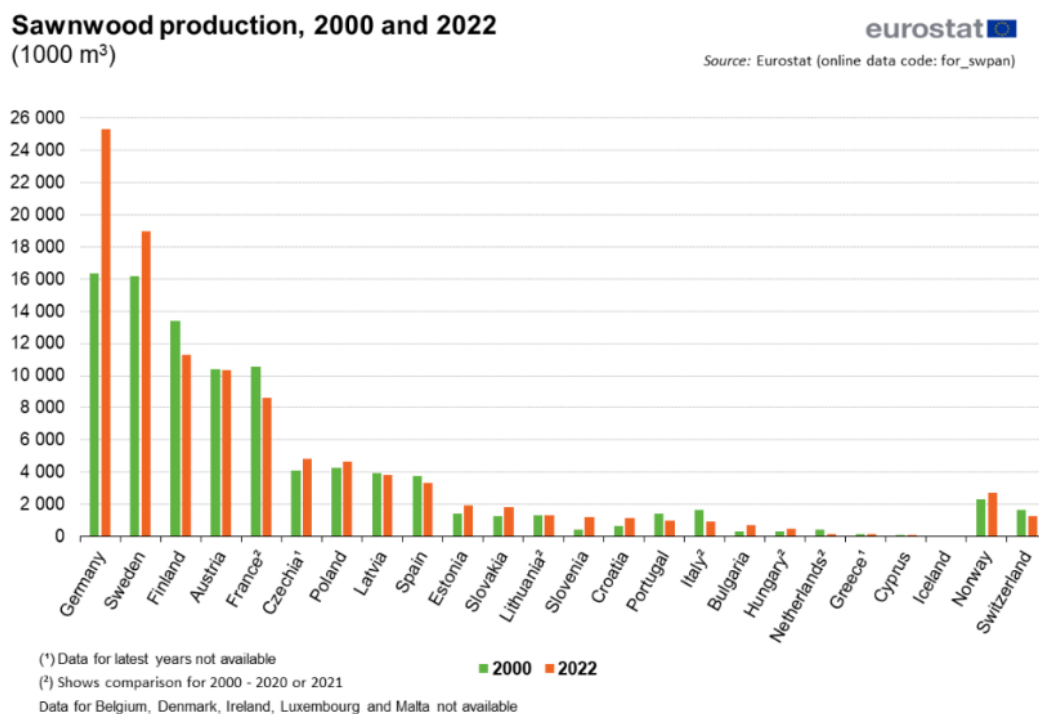
Slika 2. Promjena u proizvodnji oblog drva u Europskoj uniji u razdoblju 2000.-2022. godine (Eurostat – statistic explained)

Drvo se sve više koristi kao obnovljivi izvor energije. Gotovo četvrtina (24%) proizvodnje drva u Europskoj uniji u 2022. godini korištena je u obliku ogrjevnog drva dok je ostatak bilo industrijsko drvo u obliku piljenice, furnira ili za proizvodnju celuloze i papira. Proizvodnja ogrjevnog drva je u 2022. godini blago porasla (3,6%), a proizvodnja industrijskog drva je smanjena za 1%. U nekim državama članicama Europske unije, primjerice na Cipru, u 2022. godini ogrjevno drvo je činilo 17% ukupne proizvodnje. S druge strane, u Slovačkoj i Švedskoj više od 90% njihove ukupne proizvodnje je industrijsko drvo. Iako se udio ogrjevnog drva u proizvodnji razlikuje među zemljama Europske unije, u većini država članica bilježi se porast u odnosu na 2000. godinu. Najveći porast zabilježen je u Nizozemskoj (63%) i na Cipru (55%) (Slika 3.) (Eurostat – statistic explained).

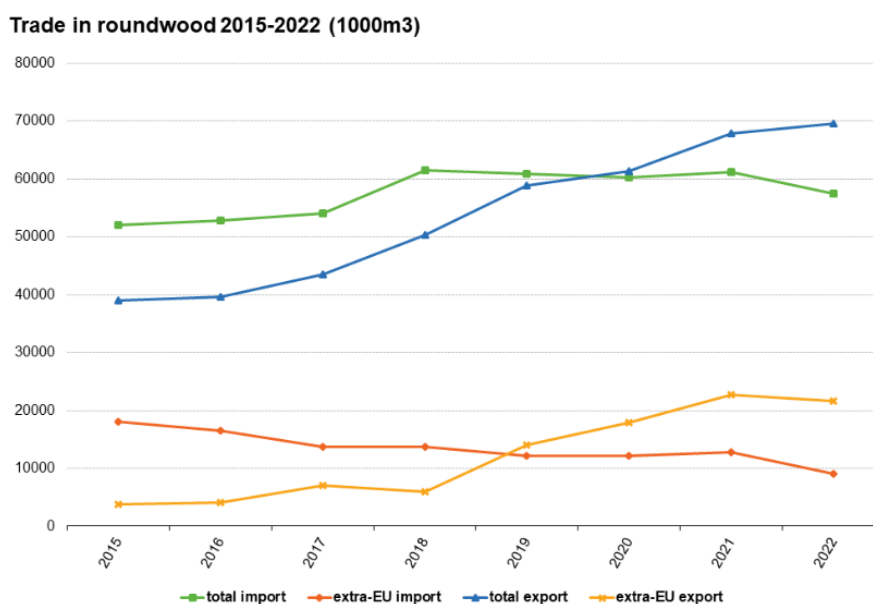
Slika 3. Promjena u proizvodnji ogrjevnog drva u Europskoj uniji 2022. godine u odnosu na 2000. godinu (Eurostat – statistic explained)

U 2022. godini Njemačka (24%) i Švedska (18%) bile su vodeći proizvođači piljene građe u Europskoj uniji (Slika 4.).

Slika 4. Proizvodnja piljene građe u Europskoj uniji u 2000. i 2022. godini (Eurostat – statistic explained)

Trgovina oblim drvom predstavlja u Europskoj uniji u 2022. godini neto bilancu od 12 milijardi m³. Ukupni izvoz postojano je rastao od 2015. godine za 77% tijekom 7 godina dok je ukupni uvoz pao od 2018. godine za 7,4%. 31% ukupnog izvoza drva ide izvan Europske unije, dok 16% uvoza drva dolazi od izvana Europske unije (Slika 5.) (Eurostat – statistic explained).

Slika 5. Trgovina oblim drvom u Europskoj uniji u razdoblju 2015.-2022. godine (Eurostat – statistic explained)

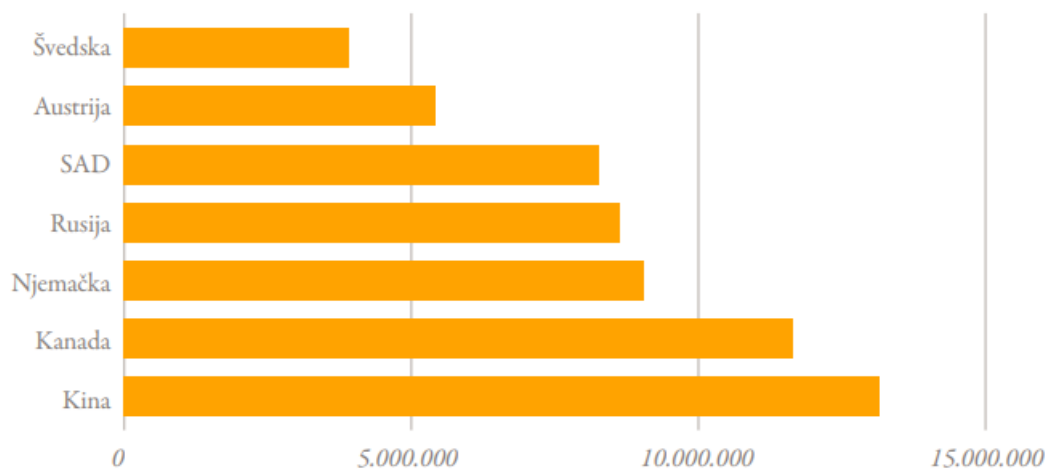
Trgovina ogrjevnim drvom prikazuje drugačiju sliku. Ukupan uvoz opada od 2015. godine te je 2022. godine dosegao 2,9 milijuna m^3 , dok je uvoz iz zemalja izvan Europske unije dosegao nešto više od 1 milijun m^3 . Međutim, porast izvoza je blagi u posljednje tri godine, ali još uvijek nije dosegao razinu iz 2015. godine. U 2022. godini izvoz iznosi 4,6 milijuna m^3 , uključujući izvoz u zemlje izvan Europske unije od 481 tisuća m^3 . Tijekom proteklih sedam godina Europska unija je uvezla više ogrjevnog drva iz država koje nisu članice Europske unije nego što ga je izvela izvan Europske unije. Trgovinska bilanca se sužava, ali je uvoz i dalje dvostruko veći od izvoza (Eurostat – statistic explained).

U prilog važnosti industrije govori i podatak o bruto dodatnoj vrijednosti koja iznosi oko 7% ukupne prerađivačke industrije. Nadalje, u posljednjih pet godina drvni sektor bilježi rast proizvodnje koji doseže iznos od gotovo 250 milijardi eura te on i dalje raste (Drvna industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – Analiza izvoznih mogućnosti, Hrvatska gospodarska komora).

Sjeverna Amerika trenutno dominira na svjetskom tržištu industrije drva i proizvoda od drva. Iako Kanada površinom ima mnogo veće šumsko područje, SAD proizvodi tri puta više drvne građe. Najveći proizvođač i potrošač ploča i papira od drva, Kina, postaje sve više značajnija kao proizvođač, ali i potrošač ostalih proizvoda od drva. Na putu je da prestigne niz drugih

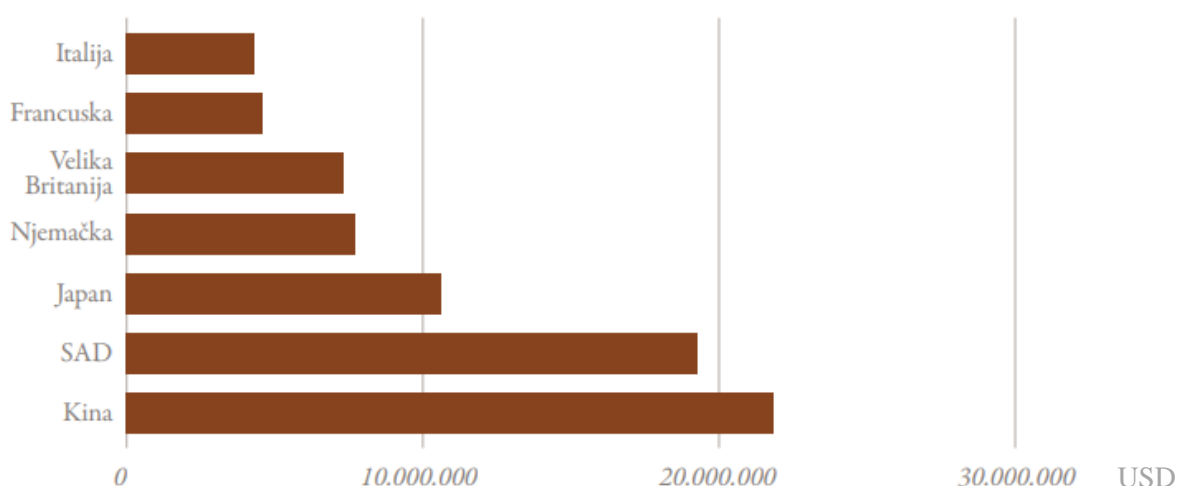
velikih država u ključnim skupinama proizvoda. Svjetska proizvodnja namještaja procjenjuje se na oko 575 milijardi dolara. 47% ukupne proizvodnje odvija se u sedam glavnih zemalja (SAD, Italija, Njemačka, Japan, Kanada, UK, Francuska) (Drvena industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – Analiza izvoznih mogućnosti, Hrvatska gospodarska komora).

Vodeća izvozna tržišta su Kina, Kanada, Njemačka, Rusija i SAD, ali je kod svakog zabilježen pad izvozne aktivnosti. Pa je tako Kanada smanjila izvoz 18%, SAD 16%, a Kina 10% (Slika 6.) (Drvena industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – Analiza izvoznih mogućnosti, Hrvatska gospodarska komora).

Slika 6. Najveći izvoznici drva i proizvoda od drva (Drvena industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – Analiza izvoznih mogućnosti, Hrvatska gospodarska komora)

Vodeći uvoznici su Kina (21,9 milijardi USD), SAD (19,3 milijardi USD) i Japan (10,7 milijardi USD). Kao i kod izvoza, zabilježen je pad kod SAD za 15%, Kini za 12 % te Njemačkoj i Italiji za 11% (Slika 7.) (Drvena industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – Analiza izvoznih mogućnosti, Hrvatska gospodarska komora).

Slika 7. Najveći uvoznici drva i proizvoda od drva (Drvena industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – Analiza izvoznih mogućnosti, Hrvatska gospodarska komora)

Iako se u drvnom sektoru bilježe dobri poslovni rezultati, na podsektor proizvodnje namještaja je negativno utjecala gospodarska kriza koja je rezultirala padom prometa koji veže pad radnih mjesta te naposljetku pad broja tvrtki. Glavni problemi su velika konkurentnost zemalja niske cijene proizvodnje (uvoz iz Kine čini 50% uvoza u Europsku uniju), inovacije, strukturalni problem i radna snaga te troškovi proizvodnje.

Razvoju se može doprinijeti ulaganjem u vještine, dizajn, nove tehnologije te uskoj suradnji s graditeljstvom (Drvena industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – Analiza izvoznih mogućnosti, Hrvatska gospodarska komora).

5. HRVATSKA DRVNA INDUSTRIJA

Drvena industrija u Hrvatskoj ima dugu tradiciju i značajnu ulogu u nacionalnom gospodarstvu. Obuhvaća širok spektar aktivnosti, od šumarstva i eksploatacije drva do prerade i proizvodnje finalnih proizvoda poput namještaja, parketa, građevinskih elemenata i papira.

Duga povijest drvne industrije u Hrvatskoj seže unatrag nekoliko stoljeća. Šume su oduvijek bile važan prirodni resurs, a eksploatacija drva bila je ključna za ekonomski razvoj mnogih ruralnih područja. U doba Austro-Ugarske Monarhije te kasnije Jugoslavije, drvna industrija bile je jedan od najvažnijih sektora industrijske proizvodnje.

Danas, Hrvatska je zemlja bogata šumama koje pokrivaju oko 47% kopnene površine. Većina šuma su bjelogorične s dominantnim vrstama kao što su hrast, bukva, jasen i javor. Također su prisutne i crnogorične šume s vrstama poput bora i jele (Hrvatska enciklopedija).

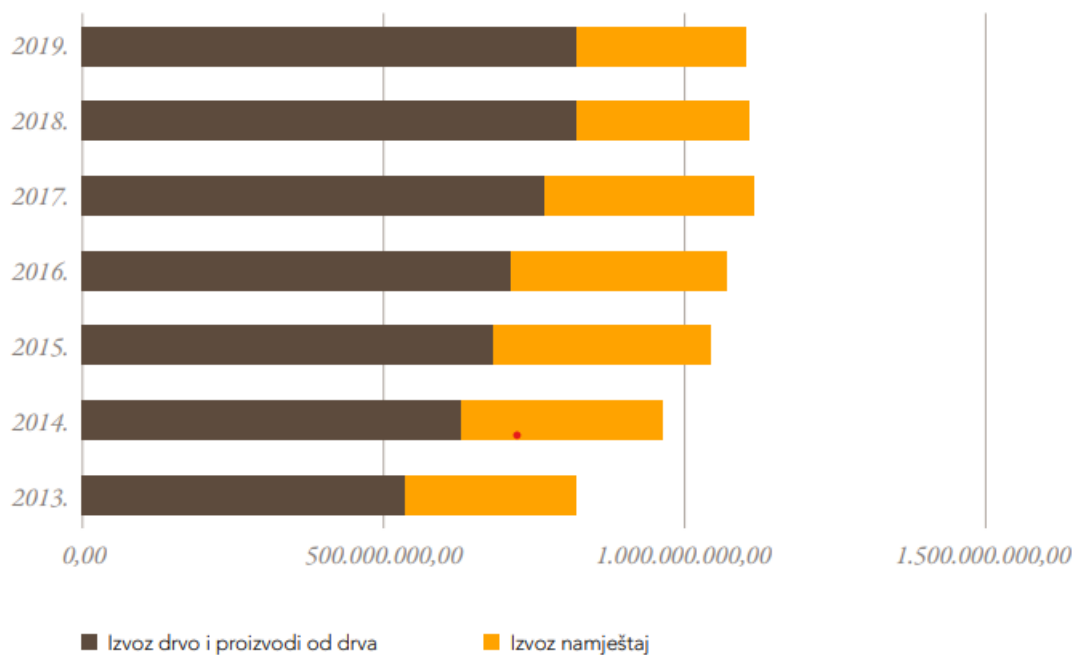
Veliki šumski resursi omogućuju drvnoj industriji ulogu značajnog izvoznog sektora Hrvatske. Proizvodi Hrvatske drvne industrije izvoze se u mnoge zemlje Europske unije i šire. Ključni izvozni proizvodi uključuju piljenu građu, podne obloge, namještaj i drvne konstrukcije, dok su vodeća izvozna tržišta Italija s udjelom od 21%, Njemačka s udjelom od 13% i Slovenija s udjelom od 10%. Osim europskih zemalja, među vodećim izvoznim tržištima nalaze se Egipat i Kina (Tablica 4.).

	Zemlja	Izvoz u eur
1	Italija	231.651.987
2	Njemačka	140.857.107
3	Slovenija	106.634.129
4	Egipat	74.861.636
5	Austrija	70.015.021
6	BiH	45.418.001
7	Švicarska	39.409.841
8	Češka	30.374.949
9	Francuska	30.242.113
10	Kina	27.184.797

Tablica 4. Vrijednost izvoza najznačajnijih izvoznih tržišta (Drvna industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – Analiza izvoznih mogućnosti. Hrvatska gospodarska komora)

U strukturi izvoza drvne industrije prevladava izvoz proizvoda od drva niže dodatne vrijednosti dok je manjim dijelom zastupljen izvoz namještaja, iznimke su Češka i Njemačka.

Ukupno je ostvaren izvoz od 1,05 milijardi eura pri tome je 7,23% ukupnog izvoza prerađivačke industrije Hrvatske. Dok suficit robne zamjene iznosi 367 milijuna eura (Drvna industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – Analiza izvoznih mogućnosti, Hrvatska gospodarska komora).

Slika 8. Omjer izvoza drva i proizvoda od drva te namještaja (Drvna industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – Analiza izvoznih mogućnosti, Hrvatska gospodarska komora)

Iz slike se vidi kako je izvoz drva i proizvoda od drva znatno veći od izvoza namještaja te kako iz godine u godinu ima lagan rast, dok je izvoz namještaja u stalnoj konstanti.

Upravo zbog navedenih visokih šumskih resursa i zaliha, potencijal izvoza djelatnosti prerade drva je izrazito visok, posebno u djelatnosti C16.2. (proizvodnja proizvoda od drva, pluta, lame i pletarskih materijala. Za ostvarivanje potencijala potrebna su ulaganja u tehničku opremljenost. Međutim, struktura izvoza nije zadovoljavajuća zato što je najveći dio orijentiran na izvoz drva kao sirovine i proizvode od drva niže kvalitete u odnosu na namještaj i proizvode više dodane vrijednosti. Analizom izvoznih potencijala drvnog sektora Republike Hrvatske, neiskorištenost postoji u 33 zemlje u ukupnom iznosu od 327,9 milijuna dolara, od kojih je

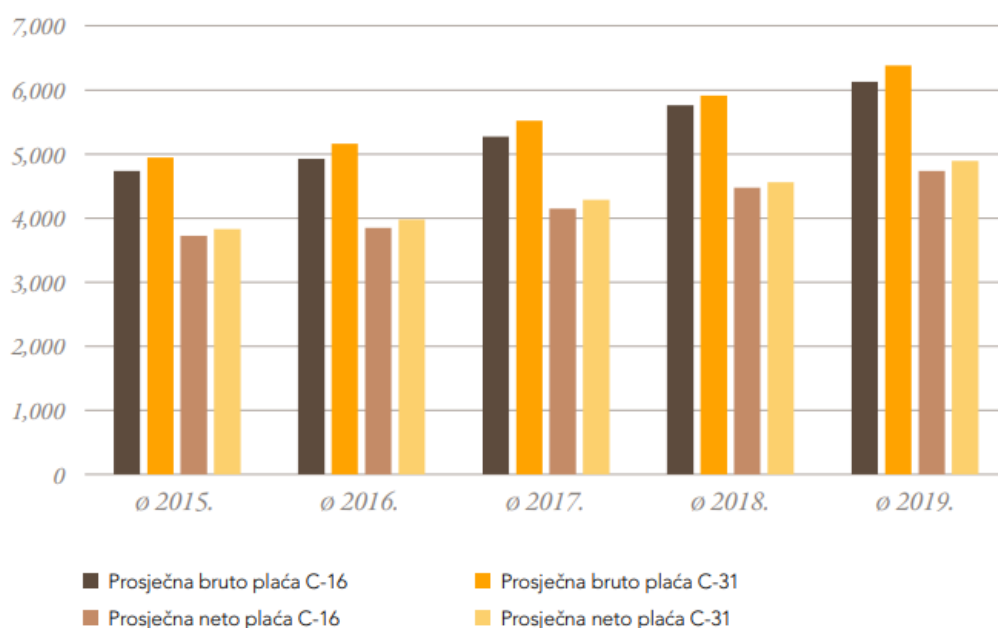
najveća vjerojatnost povećanja izvoza u Sloveniju, Austriju, Kinu, SAD i Njemačku, dok su grupe proizvoda s najvećim potencijalom izvoza: dijelovi sjedala, drvo obrađeno po dužini piljenjem ili glodanjem, ogrjevno drvo, listovi za furniranje, drvena stolarija i proizvodi za građevinarstvo, ploče iverice, nosači madraca (Drvna industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – Analiza izvoznih mogućnosti, Hrvatska gospodarska komora).

Tvrtke u sektoru drvne industrije proizvode piljenu građu, svih vrsta i dimenzija, furnir i furnirske ploče i odreske, ploče od usitnjenog drva, parketne, podne i zidne oblog, građevne elemente od rva i druge proizvode od drva, pluta i pletarskih materijala, impregnirano drvo za razne potrebe (željeznički pragovi, stupovi za elektrovođe), galanterijske proizvode (glazbala, sportske rekvizite), drvenu ambalažu, brikete i pelete te od namještaja sjedala, drveni namještaj (za urede i trgovine), kuhinjski namještaj i drveno pokućstvo (Drvna industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – Analiza izvoznih mogućnosti, Hrvatska gospodarska komora).

Tvrtke čine brojku od 2060 poslovnih subjekata, od čega se u obje djelatnosti, gotovo 95% odnosi na male poduzetnike. Od ukupne brojke poslovnih subjekata, oko 500 njih (mikro i male tvrtke) se bavi masivom. Većina tvrtki su obiteljske sa radom od preko 10 godina što je rezultat rada više generacija. 45% tvrtki bavi se isključivo primarnom preradom, dok ostatak 55% uz primarnu preradu ima neki oblik finalne proizvodnje (razredi J-VIII lijepljene ploče, parket, namještaj)

Drvna industrija ukupno zapošljava 25 000 osobu, a ta brojka u posljednje tri godine kontinuirano raste te su kvalitetni ljudski resursi zasigurno jedna od prednosti sektora. Udio zaposlenih u preradi drva i proizvodnji namještaja u ukupnoj prerađivačkoj industriji iznosi 10,9% te prostora za dodatno zapošljavanje ne manjka posebice u segmentu istraživanja i razvoja.

Prosječna neto plaća u 2020. godini je iznosila 672,53 eura, što je 5% više u odnosu na 2019. godinu, no još uvijek ispod prosjeka prerađivačke industrije (Drvna industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – Analiza izvoznih mogućnosti, Hrvatska gospodarska komora).

Slika 9. Prosječna bruto i neto plaća u drvnoindustrijskim sektorima (Drvena industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – Analiza izvoznih mogućnosti, Hrvatska gospodarska komora)

Slika prikazuje povećanje plaće iz godine u godinu. Djelatnost prerade drva i proizvoda od drva ima veću prosječnu plaću od djelatnosti proizvodnje namještaja. Spomenutih 2060 tvrtki u 2020. godini ostvarilo je prihod od ukupno 1,86 milijardi eura, što znači 74 400 eura po zaposlenom i pridonijelo rastu BDP-a s udjelom od 7,55% u ukupnim prihodima prerađivačke industrije.

Zbog, već ranije spomenutog neiskorištenog potencijala, pokrenuo se postupak izrade Nacionalnog plana razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine.

Nacionalnim planom obuhvaćene su dvije ekonomske djelatnosti – prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodna proizvoda od slame i pletarskih materijala i proizvodnja namještaja. zasniva se na potrebama i razvojnim prioritetima Republike Hrvatske u preradi drva i proizvodnji namještaja te razvojnim zahtjevima i potrebama koje su date Republici Hrvatskoj kao članici Europske unije. Glavni ciljevi su identifikacija i iskorištenje potencijala i potreba te definiranje i provedba ciljeva i mjera u svrhu povećavanja konkurentnosti spomenutih strateških djelatnosti s fokusom na njihov održiv razvoj s istovremenim promicanjem resursno održivog, učinkovitog, kružnog, zelenog i niskougljičnog

gospodarstva te pozicioniranje Republike Hrvatske kao izvoznika proizvoda veće dodane vrijednosti. Dokument je izrađen u suradnji s relevantnim dionicima iz javnog i privatnog sektora kroz zajednički rad, savjetovanje i dijalog te je svaki dionik dužan dati svoj doprinos za ostvarivanje ciljeva dokumenta (Nacionalni plan razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2023. do 2030. godine, Ministarstvo poljoprivrede Republike Hrvatske).

Nacionalni plan postavlja četiri posebna cilja:

- 1) Jačanje konkurentnosti i inovativnosti prerade drva i proizvodnje namještaja
- 2) Poticanje digitalne i zelene tranzicije prerade drva i proizvodnje namještaja
- 3) Povećanje proizvodnosti i jačanje otpornosti prerade drva i proizvodnje namještaja s obzirom na klimatske promjene
- 4) Jačanje regionalne konkurentnosti i ravnomjerni regionalni razvoj prerade drva i proizvodnje namještaja

U svrhu provedbe spomenutih ciljeva u razdoblju 2023.2024. izrađen je Akcijski plan. Ukupni procijenjeni trošak Akcijskog plana iznosi 15.024.224,60 eura. Financijska sredstva osigurana su u državnom proračunu Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcijama za 2024. i 2025. godinu, dok se ostatak sredstava planira za razdoblje od 2026. do 2030. godine. Također su osigurana putem strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike 2023.-2027. godine i redovitih aktivnosti dionika. Za provedbu pojedinih mjera neće biti potrebna financijska sredstva, dok za pojedine mjere nije planirano njihovo provođenje (Akcijski plan provedbe Nacionalnog plana razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2023. do 2030. godine).

6. POLITIKE I FONDOVI EUROPSKE UNIJE – MOGUĆNOSTI ZA RAZVOJ DRVNE INDUSTRIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Razvoj drvne industrije u Hrvatskoj je značajno podržan kroz različite politike i fondove Europske unije. Osim direktne podrške iz fondova, Hrvatska te fondove koristi za razvijanje nacionalnih planova i strategija koji uključuju povećanje dodane vrijednosti kroz inovacije i modernizaciju tehnologija, poticanje održivog razvoja i korištenje obnovljivih izvora energije te edukacije i obuke radne snage za nove tehnologije i procese. Neki od ključnih fondova i programa su:

Europski zeleni plan je paket inicijativa u području politika kojim se želi osigurati zelena tranzicija Europske unije kako bi se postigla klimatska neutralnost do 2050. godine. Pokrenula ga je Komisija 2019. godine, dok ga je Europsko vijeće prihvatilo. Njime se zalaže za sveobuhvatan i međusektorski pristup u kojem sav relevantna područja politike doprinose klimatskom cilju. Obuhvaća inicijative koje su međusobno povezane, a tiču se klime, okoliša, energetike, prometa, industrije, poljoprivrede i održivog financiranja. Shvaćanje plana je preobrazba Europske unije u pravedno i prosperitetno društvo s modernim i konkurentnim gospodarstvom (Europsko vijeće).

Paketom „Spremni za 55%“ ciljevi zelenog plana sa gledišta klime prenose se u zakonodavstvo. Sastoji se od skupa prijedloga za reviziju zakonodavstva u području klime, prometa i energetike te za uvođenje novih zakonodavnih inicijativa kako bi se propisi Europske unije uskladili s njegovim klimatskim ciljevima. Želi se pružiti dosljedan i uravnotežen okvir kojim se osigurava poštena i socijalno pravedna tranzicija, održavaju i jačaju inovacije i konkurentnost industrije Europske unije te istodobno osiguravaju jednaki uvjeti u odnosu na gospodarske subjekte iz 3. zemalja i podupire položaj Europske unije kao predvodnika u globalnoj borbi protiv klimatskih uvjeta. Zahvaljujući Europskom zakonu o klimi ambicija Europske unije za postizanje klimatske neutralnosti do 2050. godine postala je pravna obveza. Donošenjem tog zakona, Europska unija i njezine članice obvezale su se na smanjenje emisije stakleničkih plinova u Europskoj uniji za najmanje 55% do 2023. godine u odnosu na razinu iz 1990. godine. Uredba obuhvaća utvrđivanje ritma smanjenja emisija do 2030. godine kako bi

se osigurala predvidljivost za poduzeća, dionike i građanstvo, izradu sustava za praćenje napretka u ostvarivanju ciljeva i izvješćivanje o njemu, osiguranje troškovno učinkovite i socijalno pravedne zelene tranzicije (Europsko vijeće).

Strategija Europske unije za bioraznolikost do 2030. godine nastoji doprinijeti oporavku bioraznolikosti u Europskoj uniji do 2030. godine kako bi se ostvarila korist za ljude, klimu i planet. Strategija obuhvaća proširenje zaštićenih kopnenih i morskih područja u Europi, osnovu narušenih ekosustava smanjenjem upotrebe i štetnosti pesticida i povećano financiranje djelovanja te bolje praćenje napretka. Ciljevi bioraznolikosti se u potpunosti integriraju u druge sektore kao što su poljoprivreda, ribarstvo i šumarstvo (Europsko vijeće).

Nova strategija Europske unije za šume do 2030. godine jedna je od glavnih inicijativa u okviru europskog zelenog plana, a koja se nadovezuje na Strategiju Europske unije za bioraznolikost do 2030. godine. Nastoji se osigurati multifunkcionalnost šuma u Europskoj uniji zbog njihove ključne uloge u borbi protiv klimatskih promjena i gubitka bioraznolikosti. One su ponori ugljika i pomažu u smanjenju posljedica klimatskih promjena, pa će tako strategija pomoći Europskoj uniji da ispuni obaveze – uklanjanje ugljika iz atmosfere uz pomoć prirodnih ponora u skladu s europskim propisom o klimi. Vizija strategije za šume je povećanje površine i kvalitete šuma u Europskoj uniji, jačanje zaštite prašuma i starih šuma, obnova degradiranih šuma, vitalnost i osiguravanje održivog načina gospodarenja na način da se očuvaju vitalne usluge ekosustava koje šume pružaju i o kojima ovisi ljusko društvo. Predloženim mjerama želi se povećati sekvencijalno uklonjena ugljika omogućavanjem boljeg funkcioniranja šuma kao ponora ugljika što bi rezultiralo ublažavanju klimatskih promjena. Strategija stavlja fokus na prakse gospodarenja šumama kojima se u najvećoj mjeri čuva bioraznolikost i pomaže u borbi protiv klimatskih promjena uzimajući u obzir granice održivosti pri upotrebi drvne biomase te potiče učinkovitost pri korištenju drvnih resursa u skladu s kaskadnim načelom. Zalaže se za razvoj shema plaćanja vlasnicima šuma i upraviteljima ukoliko osiguravaju alternativne usluge šuma, izvješćivanje i prikupljanje podataka što bi pružilo sveobuhvatnu sliku stanja, razvoja i predviđenog budućeg razvoja šuma u Europskoj uniji. Strategija se vodi – pravo stablo na pravom mjestu za pravu svrhu – sadnja tri milijarde novih stabala širom Europe do 2030. godine uz potpuno poštovanje ekoloških načela (Europska komisija).

Novi europski Bauhaus je ekološki, gospodarski i kulturni projekt pokrenut 2021. godine sa ciljem zajedničkog osmišljavanja alternativnijih, održivijih i uključivijih načina

suživota. Projekt se zalaže za postizanje vizije i ciljeva europskog zelenog plana u svrhu postizanja modernog društva i resursno učinkovitog i konkurentnog gospodarstva Europske unije. Odnosno, želi se potaknuti na istraživanje o industrijskim poboljšanjima za upotrebu drva niže kvalitete (tvrdo drvo) te tako poboljšati kaskadnu upotrebu i povećati kružnost koje bi potaknulo inženjere građevinarstva i arhitekta na gradnju drvom. Sredstva za projekt su osigurana iz više programa Europske unije (Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine).

Europska uredba o drvu (EUTR) stupila je na snagu u ožujku 2013. godine sa ciljem suzbijanja trgovine nezakonito posjećenim drvom i proizvodima od drva na području Europske unije. U njoj se navode obveze subjekata i trgovaca koji stavljaju drvo i proizvode od drva na europsko tržište. Tu se javlja Akcijski plan za provedbu zakona o šumama, upravljanju i trgovini čiji je cilj povećati potražnju potrošača za provjerenom zakonito provedenom drvnom sirovinom. Akcijski plan temelji se na sporazumima između Europske unije i zemalja izvoznica drva kojima se obje strane obvezuju na trgovanje proizvodima od drvne sirovine koja je dobivena na zakonit način. Na temelju tih sporazuma, zemlje izvoznice obavezne su izraditi sustave za provjeru zakonitosti svoje drvne sirovine (Forest Stewardship Council).

U okviru plana aktivnosti očuvanja bioraznolikosti, smanjenja deforestacije i degradacije šuma, Europska komisija uvodi novu uredbu kojom se planira smanjiti globalna deforestacija regulacijom uvoza i izvoza robe čija proizvodnja doprinosi nestajanju šuma diljem svijeta. Uredbom se utvrđuju obvezujuća pravila za gospodarske subjekte i trgovce Europske unije koji na tržište Europske unije stavljaju ili iz Europske unije izvoze drvo sa ciljem smanjenja doprinosa europskoj globalnoj deforestaciji i degradaciji šuma i smanjenju doprinosa europskim emisijama stakleničkih plinova i globalnom gubitku bioraznolikosti (Potpora EU-a zemljama proizvođačima drvne sirovine u okviru Akcijskog plana za provedbu zakonodavstva, upravljanje i trgovinu u području šumarstva (Akcijskog plana za FLEGT), Europski revizorski sud).

Obzor Europa (Horizon Europe) je najveći transnacionalni okvirni program Europske unije za istraživanje i inovacije u razdoblju od 2021. do 2027. godine s ukupnim proračunom

od približno 95,5 milijardi eura te je jedan od ključnih instrumenata Unije za jačanje europskog istraživačkog prostora, osnaživanje europske konkurentnosti, usmjeravanje i ubrzavanje digitalne i zelene tranzicije europskog oporavka, pripravnost i otpornost. Ciljevi su mu razvijanje, promicanje i unapređenje znanstvene izvrsnosti, stvaranje znanja, vještina, tehnologija za jačanje učinka istraživanja i inovacija. Potiče sve oblike inovacija, olakšava tehnološki razvoj, jača uvođenje i iskorištavanje inovativnih rješenja (Obzor Europa).

U razdoblju od 2023. do 2024. ima 77 raspisanih otvorenih natječaja relevantnih za šumarski i drveni sektor. Na javne natječaje za dodjelu potpore (bespovratna sredstva) mogu se prijaviti jedinice lokalne samouprave, mikro poduzetnici, mali i srednji poduzetnici, šumoposjednici i udruženja šumoposjednika (Europska komisija).

Jedan od natječaja koji je iznimno važan za rast i razvoj drvne industrije je „Program dodjele potpora male vrijednosti za poticanje razvoja poduzetnicima koji obavljaju djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja na području Republike Hrvatske za 2023. godinu.“ On predstavlja akt na temelju kojeg se dodjeljuju potpore poduzetnicima koji obavljaju djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja na području Republike Hrvatske, u obliku bespovratnih sredstava, u ukupnom iznosu od 3.981.684 eura, kako bi se ublažili negativni gospodarski učinci na poslovanje poduzetnika koji obavljaju gospodarske djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja. Gornja granica potpore male vrijednosti koja se po državi članici dodjeljuje jednom poduzetniku ne smije prelaziti 200.000 eura u tekućoj fiskalnoj godini te tijekom prethodne dvije fiskalne godine. Prihvatljiv podnositelj prijave je mikro, mali, srednji i veliki poduzetnik čija je upisana glavna djelatnost brojčane oznake razreda Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala (C16) ili Proizvodnja namještaja (C31) (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva).

<h2>Natječaji</h2> <h3>Natječaj za tip operacije 8.6.3. "Marketing drvnih i nedravnih šumskih proizvoda"</h3>	
Status	U najavi
Vrsta poziva	Javni natječaj za dodjelu potpore (bespovratna sredstva)
Referentna oznaka	
Područje	Poljoprivreda Ruralni razvoj Šumarstvo
Prijavitelji	Jedinice lokalne samouprave Mikro poduzetnici Mali i srednji poduzetnici Šumoposjednici Udruženja šumoposjednika
Raspoloživost sredstava	Dostupna omotnica za natječaj iznosi 4.000.000,00 kuna.

Slika 10. Primjer raspisanog natječaja (Europski strukturni i investicijski fondovi)

Ulaganje u proizvodnu tehnologiju društva "Drvena industrija Zelina d.d."

Konkurentnost malih i srednjih poduzeća

441 389,00 €
Total budget

lis 2017 - tra 2018

Predmetno ulaganje odnosi se na nabavu nove proizvodne tehnologije: postrojenja za primarnu preradu drva i višelisnog cirkulara. Nabavkom nove radne opreme proširiti će se proizvodno-prodajni kapaciteti tvrtke Zelina d.d., osigurati zapošljavanje no...

Povećanje kapaciteta proizvodnje masivnih drvenih ploča poduzeća DIR DRVNA INDUSTRIJA RUBINIĆ d.o.o.

Konkurentnost malih i srednjih poduzeća

873 247,19 €
Total budget

lip 2017 - ruj 2017

Uvođenje nove tehnologije kojom se proširuju postojeći proizvodni kapaciteti.

Slika 11. Provedeni projekti (Europska komisija)

Uz pomoć financiranja iz europskih fondova, u Republici Hrvatskoj se provelo niz različitih projekata, a neki od njih su korisni za jačanje drvne industrije.

Najbolji projekt financiran iz europskih fondova u Hrvatskoj, u kategoriji investicijski i strukturni projekti je panonski drveni centar kompetencija u Virovitici. Jedino mjesto u Hrvatskoj za razvoj drvne industrije, gdje stručnjaci savjetuju mlade i srednje drvoprerađivačke

tvrtke iz zemlje i regije kako bi se ojačala njihova kompetentnost i konkurentnost. Centar je opremljen za istraživanje i razvoj proizvoda, izradu prototipa, dizajna proizvoda i pakiranja te promociju. Pomaže u certificiranju, informiranju, promociji i ostalim aktivnostima važnima za poduzetnike. Omogućena je suradnja između centra i poduzetnika s lokalnom zajednicom i znanstvenicima čime su stvoreni svi preduvjeti potrebni za jači gospodarski rast u segmentu drvne industrije. Vrijednost projekta je 44.701.237,17 HRK, dok je pomoć iz europskih fondova iznosila 44.245.284,55 HRK (Europski strukturni i investicijski fondovi).

U razdoblju od 2020. do 2023. godine provodio se projekt korisnika „Drvene konstrukcije d.o.o.“, čiji partneri su bili Sveučilište u Splitu, odnosno Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije. Projektom se provodilo istraživanje svojstva tvrdog drva s ciljem razvijanja novih proizvoda, lijepljenih lameliranih nosača koji su otporniji u odnosu na postojeće LLN uz primjenu visokih KET tehnologija. Nosači bi kupcu bili izgledom privlačniji, dok bi sirovina za njihovu proizvodnju bila dostupnija. Ukupna vrijednost projekta iznosi 13.687.447,35 HRK, a iznos koji financira Europska unija je 8.629.237,63 HRK (Drvene konstrukcije).

U jednoj od ponajboljih i najvećih drvoindustrijskih tvrtki u Hrvatskoj, „Spačva d.d.“ provodio se europski projekt „Istraživanje u poduzeću Spačva d.d. u svrhu razvoja inovativnih masivnih vrata od slavonske hrastovine.“ Cilj projekta je povećanje istraživačkih aktivnosti tvrtke Spačva d.d. s ciljem razvoja inovativnog i tehnološki značajno poboljšanog proizvoda, povećanje konkurentnosti i jačanje tržišne pozicije tvrtke Spačva d.d., povećanje broja novozaposlenih u poduzeću Spačva d.d. te posljedični doprinos lokalnoj zajednici u nastojanjima smanjenja nezaposlenosti. Kroz projekt se želi povećati istraživačka aktivnost tvrtke Spačva d.d. i konkurentnost, jačanju tržišne pozicije domaćeg poduzetništva razvojem novih značajno poboljšanih proizvoda kroz povećanje ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije. U projektu su sudjelovali Fakultet šumarstva i drvne tehnologije u Zagrebu i Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija u Osijeku. Ukupna vrijednost projekta je 45.787.603,70 kn, a iznos bespovratnih sredstava je 20.719.724,42 kn (Spačva d.d.).

U sklopu projekta „Ulaganjem u zelene tehnologije i procese do povećanja održivosti poduzeća BJELIN OTOK d.o.o.“, Bjelin otok razvija ugljično-neutralnu i održivu proizvodnju.

Projekt omogućuje nabavu novih energetske učinkovitih strojeva i implementaciju solarne elektrane. To rezultira povećanjem kapaciteta proizvodnje, energetske resursno učinkovitim

poslovanju, smanjenju negativnih učinaka na klimu i okoliš smanjenjem emisija CO_2 za 27%, uštedi energije i povećanju udjela energije iz obnovljivih izvora. Realizacijom projekta, poduzeće postaje tržišni lider u segmentu proizvodnje furnira za podne obloge od učvršćenog drva. Ukupna vrijednost projekta iznosi 5.683.783,74 EUR, od kojih je 2.870.617,11 EUR dodijeljeno iz europskih fondova (Bjelin d.o.o.).

Tvrtka „Pana d.o.o.“ prijavila se na projekt naziva „Povećanje razvoja novih proizvoda i usluga koji proizlaze iz aktivnosti istraživanja i razvoja“ sa svrhom povećanja privatnih ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije te jačanja kapaciteta poduzeća za isto. Projekt se zalaže za razvoj novih proizvoda, poboljšanje tehnoloških procesa i jačanje konkurentnosti gospodarstva kroz povećanje ulaganja i kapaciteta za istraživanje, razvoj i inovacije. Pomoću provedbe projekta, nabaviti će se oprema i usluge za provedbu industrijskog istraživanja podložnog učinkovitoj suradnji i opsežnom širenju znanja, zaposliti će se novo osoblje te će se proizvoditi novi proizvodi. Ukupna vrijednost projekta je 13.432.367,08 HRK, a iznos koji sufinancira Europska unija je 8.313.262,81 HRK (Pana d.o.o.).

Tvrtka „Spin Valis d.d.“ sudjelovala je u više različitih projekata kroz godine.

Projektom „Razvoj inovativnih proizvoda iz modificirane slavonske hrastovine“ razvijaju se novi sustavi proizvoda iz slavonskog hrasta koristeći inovativne metode te razvoj inovativnog dizajna i prototipova nulte serije proizvoda. Primjenjuju se horizontalne teme (KET i ICT), što otvara mogućnosti za međusektorsku suradnju i razvoj novih niša putem istraživanja i razvoja proizvoda i primjene novih tehnologija za stvaranje proizvoda više dodane vrijednosti. Projekt je vrijedan 55.064.343,84 HRK, od kojih Europska unija sufinancira 23.941.527,32 HRK (Spin Valis d.d.).

Projekt „Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije poduzeća SPIN VALIS d.d.“ omogućuje izgradnju novih vlastitih kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora te provedbom mjera energetske učinkovitosti smanjenje potrošnje isporučene energije od minimalno 60% u odnosu na referentnu isporučenu energiju. Vrijednost projekta je 36.961.418,15 HRK, a iznos koji se sufinancira iz europskih fondova je 19.699.655,16 HRK (Spin Valis d.d.).

Kroz projekt „Centar kompetencija za razvoj inovativnih drvnih proizvoda – CEKOM SPIN“ omogućiti će se unaprjeđenje istraživačko-razvojno-inovativne infrastrukture, jačanje kapaciteta CEKOM-a i provedbu istraživačko-razvojnih aktivnosti, što rezultira razvijanjem i jačanjem učinkovite suradnje s poslovnim sektorom te stvaranja inovativnog i konkurentnog dizajna proizvoda, procesa i usluga za komercijalizaciju u području proizvodnje inovativnog namještaja iz masivnog drva u kombinaciji s drugim materijalima. Vrijednost projekta je 118.635.689,57 HRK, sufinanciranje iznosi 60.233.713,38 HRK (Spin Valis d.d.).

7. ZAKLJUČAK

Kroz razne fondove i programe, Europska unija pomaže državama članicama u postizanju održivog gospodarskog rasta, modernizaciji infrastrukture, poticanju inovacija i stvaranju radnih mjesta. Države koje učinkovito koriste ove resurse mogu značajno unaprijediti svoju ekonomsku situaciju, smanjiti regionalne razlike i osigurati bolju kvalitetu života za svoje građane.

Ulaskom u Europsku uniju, Hrvatska je dobila pristup značajnim financijskim sredstvima, povećala je mogućnosti za svoje građane i poduzeća, poboljšala infrastrukturu, obrazovni sustav i zaštitu okoliša te unaprijedila pravosudni sustav i sigurnost. Sve ove prednosti pridonijele su ukupnom gospodarskom i društvenom razvoju zemlje. Nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju, drvna industrija doživjela je značajan razvoj zahvaljujući pristupu europskim fondovima, modernizaciji proizvodnih kapaciteta, povećanju izvoza i usvajanju održivih praksi.

Malim, srednjim i velikim poduzećima omogućen je pristup i prijava na natječaje i projekte koje raspisuje Europska unija i sufinancira bespovratnim sredstvima iz europskih fondova. Projekti su ponajviše zaslužni za širenje poduzeća na međunarodnom i domaćem tržištu, rast konkurentnosti, povećanje prihoda i mogućnost ulaganja u širenje poslovanja i nove istraživačko-razvojne projekte. Ove promjene omogućile su hrvatskim drvoprerađivačima da povećaju svoju konkurentnost na globalnom tržištu, čime su postali važan dio europskog i svjetskog drvnog sektora. Iako je ulazak u Europsku uniju donio mnoge koristi, drvna industrija se suočila i s izazovima poput povećane konkurencije unutar Europske unije, prilagodbe strožim regulativama i standardima te potrebe za kontinuiranim ulaganjem u inovacije i tehnologiju. Međutim, kontinuirani razvoj i prilagodba novim trendovima i izazovima ostaju ključni za daljnji uspjeh ove industrije.

8. LITERATURA

1. Akcijski plan provedbe Nacionalnog plana razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2023. do 2030. godine: https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/sume/drвна_industrija/Nacionalni_plan_razvoja_prerade_drva//Akcijski%20plan%20provedbe%20Nacionalnog%20plana%20za%20razdoblje%20od%202023.%20do%202024..pdf (pristupljeno: 10.06.2024.)
 2. Brkljača, 2018. (pristupljeno: 10.06.2024.)
 3. Drvna industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – Analiza izvoznih mogućnosti, Hrvatska gospodarska komora: [Analiza izvoznih mogućnosti - drvni sektor 0.pdf \(digitalnakomora.hr\)](#) (pristupljeno: 10.06.2024.)
 4. Hrvatska 28. članica Europske Unije 2014, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske: [knjizni blok prvo \(gov.hr\)](#) (pristupljeno: 10.06.2024.)
 5. Nacionalni plan razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2023. do 2030. godine, Ministarstvo poljoprivrede Republike Hrvatske: https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/sume/drвна_industrija/Nacionalni_plan_razvoja_prerade_drva//Nacionalni%20plan%20razvoja%20prerade%20drva%20i%20pr_oizvodnje%20namje%C5%A1taja%20Republike%20Hrvatske.pdf (pristupljeno: 10.06.2024.)
 6. Potpora EU-a zemljama proizvođačima drvene sirovine u okviru Akcijskog plana za provedbu zakonodavstva, upravljanje i trgovinu u području šumarstva (Akcijskog plana za FLEGT), Europski revizorski sud: https://www.eca.europa.eu/lists/ecadocuments/sr15_13/sr_flegt_hr.pdf (pristupljeno: 10.06.2024.)
- Linkovi:
- <https://enciklopedija.hr/clanak/drвна-industrija> (pristupljeno: 10.06.2024.)
- <https://dzs.gov.hr/> (pristupljeno: 10.06.2024.)
- <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/> (pristupljeno: 10.06.2024.)
- https://european-union.europa.eu/live-work-study/funding-grants-subsidies_hr (pristupljeno: 10.06.2024.)
- <https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/green-deal/> (pristupljeno: 10.06.2024.)

- https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/ip_21_3723 (pristupljeno: 10.06.2024.)
- <https://mpgi.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-50/prostorno-uredjenje-3335/medjunarodna-suradnja/novi-europski-bauhaus/13938> (pristupljeno: 10.06.2024.)
- <https://adria-balkan.fsc.org/hr/zakonodavstvo-eu/eutr> (pristupljeno: 10.06.2024.)
- <https://www.obzoreuropa.hr/obzor-europa/uvod> (pristupljeno: 10.06.2024.)
- https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Wood_products_-_production_and_trade#Roundwood_production (pristupljeno: 10.06.2024.)
- [PowerPoint Presentation \(hgk.hr\)](#) (pristupljeno: 10.06.2024.)
- [Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske - Osnove sustava Europske unije \(gov.hr\)](#) (pristupljeno: 10.06.2024.)
- <https://www.drvene-konstrukcije.hr/eu-projekti/> (pristupljeno: 17.06.2024.)
- <https://hr.bjelin.com/hr/news/4625fc13-ulaganjem-u-zelene-tehnologije-i-procese-dopove%C4%87anja-odr%C5%BEivosti-poduze%C4%87a-bjelin-otok-d-o-o-> (pristupljeno: 17.06.2024.)
- <https://spacva.eu/hr/eu-projekt-spacva> (pristupljeno: 17.06.2024.)
- <https://www.pana.hr/pana-eu-projekt/> (pristupljeno: 17.06.2024.)
- <https://www.spinvalis.hr/eu-projekt/> (pristupljeno: 17.06.2024.)
- <http://struna.ihjj.hr/naziv/drvna-industrija/37616/> (pristupljeno: 17.06.2024.)

Popis grafova:

Graf 1. Obujam industrijske proizvodnje Republike Hrvatske

Popis tablica:

Tablica 1. Raspodjela alokacije iz ESI fondova za Republiku Hrvatsku u razdoblju 2014.-2020. godine

Tablica 2. Glavni ekonomski pokazatelji za drvnu industriju u Europskoj Uniji u 2020. godini

Tablica 3. Proizvodnja oblog drva 2022. godine u Europskoj Uniji

Tablica 4. Vrijednost izvoza najznačajnijih izvoznih tržišta

Popis slika:

Slika 1. Uvoz i izvoz roba i usluga prije i nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku Uniju

Slika 2. Promjena u proizvodnji oblog drva u Europskoj Uniji u razdoblju 2000.-2022. godine

Slika 3. Promjena u proizvodnji ogrjevnog drva u Europskoj Uniji 2022. godine u odnosu na 2000. godinu

Slika 4. Proizvodnja piljene građe u Europskoj Uniji u 2000. i 2022. godini

Slika 5. Trgovina oblim drvom u Europskoj uniji u razdoblju 2015.-2022. godine

Slika 6. Najveći izvoznici drva i proizvoda od drva

Slika 7. Najveći uvoznici drva i proizvoda od drva

Slika 8. Omjer izvoza drva i proizvoda od drva te namještaja

Slika 9. Prosječna bruto i neto plaća u drvnoindustrijskim sektorima

Slika 10. Primjer raspisanog natječaja

Slika 11. Provedeni projekti